

EL SINDICAT

PORTAVEU DEL SINDICAT AGRÍCOLA DE CERVERA I SA COMARCA

Es repartex gra-
tuitament a tots els
socis fundadors.

AJUDAM I T'AJUDARÉ

Redacció i Administració:
Local del Sindicat
Carrer Victor Balaguer

Els adobs i els pagesos

L'interés que per obligació i per devoció sentim per la classe page-sa, la experiència si no massa vella prou intensa, que el càrrec ens ha proporcionat, ens obliga una vegada més, a donar la veu d'alerta als nostres pagesos, als nostres *massa confiats* pagesos, sobre l'important, la transcendental, la més gran, quasi be podriem dir, qüestió agrària de nostra comarca: els adobs.

La nostra comarca, aquella Segarra, que encara em recorda, no fa pas vinticinc anys, ningú volia ser-ne, que si és avui considerada com una de les més florejents comarques agrícoles de Catalunya, si és ja batejada com vaig tindre la satisfacció de llegir en un document dirigit al Govern, per «El granero de Cataluña» ha de deurer's, i tothom ho reconeix aixís, única i exclusivament al gran consum que es fa d'adobs químics,

Si per un moment aquests quedessin agotats, la miseria tornaria com en els temps passats de guerres i de filoxera. I al parlar de filoxera permeteu-me que m'aparti un moment de l'objecte d'aquestes ratlles, per fer constar com a fill de la Segarra, que mai agrairem prou a la Providència l'haver-nos enviat aquella pesta. Segarra deu a la filoxera l'estat florejent en que es troba avui. La filoxera és la fita entre la Segarra pobre i la Segarra rica. La filoxera ha despertat la Segarra.

Jo he pensat moltes vegades que temps a venir Segarra farà un monument a la filoxera.

Però torneïm al camí del que ens havíem apartat. Si els adobs són avui el nostre millor sostent, són, quasi be podriem dir, el *seguro* de les nostres collites, perquè ens preocupem tan poc del que ens donen? perquè aquesta confiança que, dispenseu-me la frase, ratlla a la ruqueria, de llençar a les terres una cosa que el mateix pot ésser la clau de la collita, que pols de la carretera? que el mateix pot ésser el tan alabat sulfat amònic, que sal bruta?

Pagesos, amics pagesos: perquè vos deixeu enganyar, tenint medis de poguer fer analitzar els adobs que compreu? Perquè aquest deliri, aquest afany de buscar qui vos dongui els adobs un ral més barat, si no sabeu el que vos donen?

Jo he vist anàlisis d'amoniac que més m'hauria estimat tirar a la terra, sal de mar que no pas *allò*. Jo he vist una cosa que es venia per superfosfat, iestic segur que la pols de la carretera portaria més àcid fosfòric.

Si algú vol ésser enganyat, o es vol enganyar, amb els adobs, li ensenyaré una manera de fer-ho, que anys enrera vaig veure. Això era quan anaven tan cares les materies.

Encara són vius avui els que ho feien, i ho feien convençuts de fer-ho be i de que els donava resultat. *Feien superfostat* d'aquesta manera. Cubrien un boic o formiguera molt gros, el cuidaven be perquè fos força cremadiç, i una vegada cuit el regaven amb *bassa* i ben tapat amb socs deixaven que allò es *confités*, després ho picaven ben fi, ho passaven amb un porgador de malla espessa, ho barrejaven amb una mica de amoniac i ja tenien el guano a punt per anar a sembrar.

Jo crec que *allò* tot barrejat no valia res per la terra, i encara que l'amoniac hagués pogut fer alguna cosa, era tan petita la quantitat, que no n'havia esment, però al menys, no'ls enganyaven, tot lo més podien enganyar-se élls, però no molt, perquè sabien d'on era aquella terra que portaven al cabàs, cosa que no saben la majoria dels que sembren guano.

He sentit explicar moltes vegades que anys enrera treien d'aprop dels Hostals una terra blanca que l'enviaven a Lleyda per fer guano.

He sentit explicar moltes vegades i he tingut ocasió de comprovar algunes, i a pesar de tot, els nostres pagesos dormen tranquils i si en la seua terra no s'hi fa tan bon sembrat com a la del veí, en té la culpa «una mala llaurada» o «la *desgracia* que els persegueix».

L'any passat el Sindicat pagava la meitat dels gastós d'anàlisis als que volguessin fer-ne, doncs ni un sol en va fer. Ja sé que em direu que és la confiança que tenien amb el Sindicat. Crec n'hi podeu tenir, puig abans de posar-lo a la venda es fan els corresponents anàlisis, però el que tots els pagesos s'ocostumessin a treure mostres i fer-se analitzar el gènere en el que posen la seua esperança de cullir, fora una bona costum, i no deuria pendre-ho a mal aquell que sab que el gènere que ven és de la graduació que el cobra. I aixís com quan cobreu uns diners, per molt amics que sigueu amb el qui vos paga, per instint els compteu i fins mirareu si són bons, sens que l'altre pugui ofendre's, el mateix hauria de passar amb els adobs, que és el motlle millor que heu trobat els pagesos per fer diners.

Si tots els pagesos fessin analitzar els adobs, ni es farien estafades ni moltes terres serien tan dolentes com sembla que són i fins potser no hi hauria tantes cases que en venguessin ni anirien tan al darrera dels pagesos perquè els comprassin. Fa de més bon tractar amb un pagés sol

que segurament no's preocuparà del grau, i si s'en preocupa i no'l fa, amb poca cosa el faran callar o li faran por i no voldrà enredos amb plets, que no pas amb un Sindicat, sobre tot si aquest sab la seua obligació, i no fa arreglos ni

VIDAL DE MONTPALAU

Legislació vigent sobre adobs

El Real decret de 14 de Novembre de 1919, éssent Minisire l'Exce-lentíssim Sr. D. Abili Calderón, comprén totes les disposicions vigents sobre aquesta matèria.

Inserim a continuació els articles i instrucció que interessen particu-larment als agricultors:

«Del derecho a la comprobación de la legitimidad de los abonos

Artículo 1.º Los agricultores que para la fertilización de sus tierras adquieran abonos químicos y minerales, y, en general, materias simples o compuestas que contengan, por lo menos, uno de los principios esenciales de la vegetación (nitrógeno, ácido fosfórico, potasa), tendrán derecho a que, por medio del análisis, se les compruebe su legitimidad, y también a exigirselo a los fabricantes y vendedores, amparándose para ello en las disposiciones de este Real decreto.

Art. 2.º La comprobación de la composición y pureza de los abonos estará a cargo de los establecimientos agrícos del Estado que se mencionan en las instrucciones que se acompañan para el cumplimiento del presente decreto, y de los que en lo sucesivo puedan crearse por el Ministerio de Fomento.

Datos que deben constar en las facturas y etiquetas

Art. 3.º Los fabricantes y expendedores de abonos tendrán como obligación ineludible la de indicar a los compradores la calidad de sus mercancías, dándoles una factura en que consten certificados: primero, nombre del abono; segundo, su origen y procedencia, y tercero, su composición química, en que se expresará el tanto por ciento que contiene de cada uno de los principios fertilizantes esenciales (nitrógeno, potasa y ácido fosfórico) y el estado o forma química de estos elementos.

Cada saco o envase ha de llevar una etiqueta, señalando la riqueza que contiene el abono de cada uno de los principios fertilizantes enumerados; cuyas cifras deberán concordar con las de la factura respecto al tanto por ciento de cada uno de dichos principios. Esta factura expresará también la cantidad de materia inerte que contenga el abono, en el caso en que se haya añadido.